

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Hallituksen esityksessä todetaan, että huoltovarmuuden turvaamiseksi ammatillisessa koulutuksessa on varmistettava kriittisten alojen osaamistarpeisiin vastaaminen.

Kuitenkin samaisessa esityksessä ollaan nyt leikkaamassa luonnonvara-alan koulutusten rahoitusta noin kolmanneksella nykyisestä.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

Esityksessä ollaan leikkaamassa luonnonvara-alan koulutusten rahoitusta noin kolmanneksella nykyisestä.

Luonnonvara-alan koulutusten siirtäminen halvempaan kustannuskoriin ja sitä myöten rahoituksen putoaminen noin 28 prosentilla, tulee toteutuessaan vaikeuttamaan merkittävästi osaavan työvoiman saatavuutta ruoka-alalla ja alkutuotannossa.

Tutkintojen sijoittuminen eri kustannusryhmiin perustuu pitkälti OPH:n kustannusraportteihin. Tämä ei anna oikeaa kuvaa esimerkiksi tilakustannuksista, sillä luva-alojen tarvitsemat tilat ja oppimisympäristöt (navetat, lampolat, hevostallit) ovat merkittävästi kalliimpia ja pinta-alaltaan suurempia kuin monella muulla alalla. Nyt esityksessä nämä kustannukset on rinnastettu esim. matkailu-, media- ja turvallisuusalan vaatimiin tiloihin ja koulutuksiin. Tila- ja oppimisympäristökustannukset eivät näy tiedonkeruussa suoraan tutkintojen kustannuksina, vaan ne raportoidaan koulutuksen järjestäjätasolla.

Luva-alan koulutusta järjestetään pääasiassa erikoistuneilla opetusmaatiloilla ja hevostiloilla. Nämä yksiköt ovat opiskelijamäärältään keskimääräistä koulutusyksikköä pienempiä, mutta tiloiltaan suurempia. Niissä täytyy kuitenkin olla tarjolla samat palvelut ja toiminnot kuin opiskelijamäärältään suurissakin yksiköissä. Pitää myös huomata, että näitä maatiloja tarvitaan ainoastaan luva-alan

koulutusta varten, eikä esim. eläimiä voi siirtää suuremmille kampuksille. Näistä syistä johtuen, luvakoulutusten kustannukset ovat merkittävästi kustannusten keruutiedoissa näyttäytyviä kustannuksia kalliimpia. Oppilaitokset eivät voi kompensoida rahoituksen merkittävää vähentämistä muutoin kuin karsimalla tulevaisuudessa koulutuksen volyymista tai pahimmassa tapauksessa jopa lopettaa alan koulutuksen. Samoin uudet investoinnit tai korjausinvestoinnit koulutusinfraan vähenevät automaattisesti ja tämä vaikuttaa suoralla seuraussuhteella alan kiinnostavuuteen ja oppilaitoksista valmistuvien määrään.

Olemme lakimuutoksesta erityisen huolissamme, sillä Ylä-Savo ja Kuopio ovat Suomen suurimmat maidon ja lihan tuottajat ja Ylä-Savon ammattiopisto tämän alan tärkeimpiä koulutuksen tuottajia. Mikäli koulutuspaikat vähenevät ja oppilaitosten edellytykset tuottaa erityisesti maatalousalan tutkintoja, tällä on niin ikään suora vaikutus koko maan huoltovarmuuteen.

2/2

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

-

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

Vaadimme, että luonnonvara-alojen tutkinnot palautetaan tulevassa asetuksessa niihin kustannusryhmiin, missä ne tällä hetkellä ovat.

Vain näin toimien varmistetaan jatkossakin nykyiset mahdollisuudet kouluttautua luv-aloille ja saadaan osaavaa työvoimaa huoltovarmuuden ja maaseudun elinvoiman turvaamiseksi.

Simpanen Mia

Savon Yrittäjät - Savon Yrittäjät ry ja Savon Yrittäjien Maaseutuyrittäjyyden yhteistyöryhmä